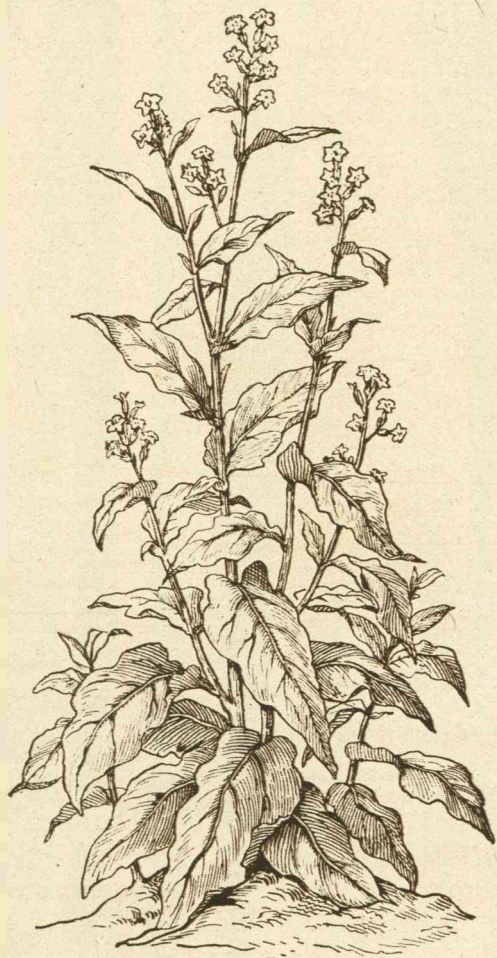

Over het rooken

BLOEIENDE PLANT.

MET uw verlof wil ik, om te beginnen, een oude „mop” vertellen.

In een gezellige rookkamer, waar de lichtblauwe, ijle rook van puros zich in wolkjes zamelt en langs de lichten in het vertrek verijlt tot nog vluchtiger substantie, die onzichtbaar wordt, daar komen de „moppen” vanzelf los, als de tongen wat losser zijn geworden. Daar kan een oude mop er desnoods nog mee door. Maar hier, in een weekblad-artikel, dat door nuchtere menschen gelezen wordt, schijnt een verontschuldiging noodig aan dengeen die „’m reeds kent”.

Dus: de mop.

— Kijk eens, zei van Puffelen, die niet rookte, tegen van Droogen, een hartstochtelijk rooker — als jij al het geld bespaard hadt, dat je in zooveel jaren hebt verdampt, dan kon je er een villa voor kopen.

Waarop van Droogen enkel:

— Waar staat jouw villa?

Want wij menschen zijn merkwaardige wezens. Wij nemen elkander nooit zooals we zijn, maar zooals we vinden dat anderen wezen moesten.

Als meneer Dinges geen wijn, of bier, of spiritualiën verdragen kan, of wanneer zijn staat des levens hem geen genotmiddelen veroorlooft, of wanneer hij den heilstaat meent te kunnen gronden op de een of andere „beweging”, of wanneer hij zijn „beginselen” beschouwt als het reddend geneesmiddel tegen alle maatschappelijke kwalen — dan moet, naar zijn gevoelen, heel de wereld zich onthouden van het gebruik van wijn, of bier, of alcoholische dranken, dan moet er een samenleving worden gevormd van louter Dingessen, monsieur, madame et bébé.

Nu is er één ding, dat vaststaat.

Wie meent, dat het rooken voor zijn gezondheid nadeelig is, wie dat nadeel aan den lijve ervaart door minder aangename verschijnselen — die late het rooken na. Gezond verstand wijst hier den weg.

Wie twijfelt of het rooken, dat hem op zichzelf niet onaangenaam aandoet — integendeel! — toch wellicht de oorzaak is van een of ander ongemak, die raadplege den geneesheer, maar drage zorg een geneesheer te kiezen die zelf wel rookt. Tien tegen een, dat het rooken hem dan niet verboden zal worden. Want men kan niet

voorzichtig genoeg zijn in de keuze van een geneesheer als men aan zijn pijp, zijn sigaar, zijn sigaret hecht.

Rooken moet geleerd worden, zooals men caviaar en oesters moet leeren eten, zooals men champagne moet leeren drinken, zooals men, kortom, elk genotmiddel moet leeren verstaan, eer men uit het gebruik daarvan het rechte genot smaakt.

Hier moet ik weer even een „mop” plaatsen.

Een Schotsch landeigenaar had een groote weide verkocht aan een rijken boeren nadat de koop was voltrokken, onthaalde hij zijn gast in de dorpsherberg op champagne, dat het een aard had.

— Nog een glas, Mike, moedigde hij aan.

— Dank je, mylord, zei de ander, nou is het mijn beurt en ik denk dat een whisky ons goed zal doen na al dit minerale water hier!

Heele families, heele geslachten, heele volksstammen leeren nooit behoorlijk rooken.

Reeds aan de wijze waarop iemand een sigaar opsteekt, kan men zien of hij een goede sigaar waard is. De kenner neemt juist zooveel vuur als noodig is voor goed branden, maar langzaam trekkend, om te zorgen dat de sigaar niet verder verhit dan het kleine gedeelte waar de tabak smeult onder de asch.

Ook aan de wijze van rooken herkent ge den man, die een sigaar waardeert. Hij pakt er niet op los als een schoorsteen, morrelt niet voortdurend in een aschbak, hult zich niet in rookwolken, maar doet langzame, bedachtzame trekken, houdt den rook een oogenblik in den mond (zonder dien op te zuigen of in te ademen) en blaast hem dan langzaam, in kleinere gedeelten weder uit.

Dat is de fijnproever, die zijn smaak voor goede sigaren heeft ontwikkeld, zooals een ander zijn kijk op schilderijen, of een derde zijn ontvankelijkheid voor muziek-scheppingen.

Hij rookt zijn beste sigaar na zijn besten maaltijd van den dag, als een belooning mede die hij zichzelf heeft toegedacht na volbrachte dagtaak.

Hij gunt zich een weelde — en als hij die weelde missen moest zou hij een gevoel van armoede krijgen.

Maar dit is geen sociaal-economisch betoog, melieven!

Wetenschappelijks is er over rooken al genoeg gezegd. Gansche boeken zijn er gewijd aan het rooken, aan de tabak en haar verwerking. Wie er belang in stelt leze: „De tabak en de tabaksfabrikatie, door Jacob Wolf, voor Nederland bewerkt door S. C. J. Bertram” en verschenen bij de uitgevers van dit weekblad, die goedvonden dat we er enkele plaatjes uit overnamen.

Daarin is een gansch, belangrijk en belangwekkend hoofdstuk gewijd aan de inwerking van het tabaksgenot op het menschelijk lichaam en daarin worden zeer verstandige dingen gezegd, ook ter aanbeveling van matigheid bij het rooken.

Natuurlijk, matigheid is een goed ding. En ook professor Pel, van Amsterdam, heeft nog onlangs, in het den grooten geleerde Ehrlich op zijn 60sten verjaardag aangeboden gedenkboek verklaard, dat de nadeelen van rooken, met mate, niet groot kunnen zijn. Zoo dacht ook wijlen prof. Stokvis er over, met wien ik eens dit onderwerp behandelde, naar aanleiding van een verhandeling van dien hoogleeraar over gewennen en gewoonten van den mensch en het aanpassingsvermogen van het menschelijk organisme.

Maar dit is óók geen geneeskundige verhandeling, mijn waarden, het is een praatje over rooken.

Wij zijn het er allen over eens: er moet met mate worden gerookt.

Maar wij zijn het, rookers, er ook over eens, dat rooken een genot is.

Toch méér nog, eigenlijk.

Men moet een rooker wezen, overtuigd minnaar van het „toeback suyghen”, zooals onze voorouders het noemden, om te waardeeren het slotwoord van Pel aan Ehrlich: „Hartelijk gemeend is mijn wensch, hooggeachte heer jubilaris, dat gij zonder angst voor vergiftige uitwerking nog heel veel sigaren — van hier of geïmporteerd — zult genieten, en dat de geurige, blauwe rook bij het genot van de sigaar u nieuwe, voor de menschheid nuttige gedachten moge ingeven”

Wel, wij zijn bij lange niet allen geleerden, letterkundigen, wijsgeeren, kunstenaars, die door tabaksrook tot nieuwe gedachten bezielde worden; geen staatslieden of diplomaten, die uit een Uppman of een Henry Clay de denkbeelden peuren die op het lot der volken van onberekenbaren invloed zijn.

Maar wij kennen den aangename, ons gansche zenuw-

stelsel prikkelenden invloed van pijp, sigaar of sigaret, die helderheid brengt in ons denken, een stimulans is voor onze werk- en scheppingskracht.

— Ik kan niet werken als ik rook, zegt de een.

— Ik kan niet rooken als ik werk, zegt de tweede.

— Ik kan niet werken zonder te rooken, de ander.

Hier treedt het individueele op den voorgrond. Groote voorbeelden zijn er — Bismarck en Edison, om er maar twee te noemen — van groote denkers die groote rookers waren. Daarom is nog niet elk die zwaar rookt een Edison of een Bismarck!

Nu wil een vergedreven eubiotiek, dat wij het rooken zullen laten.

In Amerika, het land der onbegrensde mogelijkheden en van... den humbug, schijnt men een middel te hebben en toe te passen, een soort van behandeling van de keelholte, die elke liefde voor tabak doodt.

Men zegt ons niet welke de beweegredenen zijn van de jongelieden die zich aldus laten behandelen. Bezwaarlijk — want dit ware een verklaring — een ingeboren afkeer van rookende mannen bij leden van de andere helft van ons geslacht, die ten onrechte de zwakkere heet.

Vrouwen rooken, bij tal van volksstammen, en ook de beschaafde vrouw toont, in tal van landen, meer en meer neiging om, ook in dit opzicht, de gelijke van den man te zijn.

Maar ook bij tal van vrouwen die zelve niet rooken en het nooit zullen doen, is er geen Abneigung tegen het rooken door mannen. Over het geheel worden, door vrouwen, mannen die niet rooken voor vervelende wezens gesleten. De uitzondering bevestigt hier den regel.

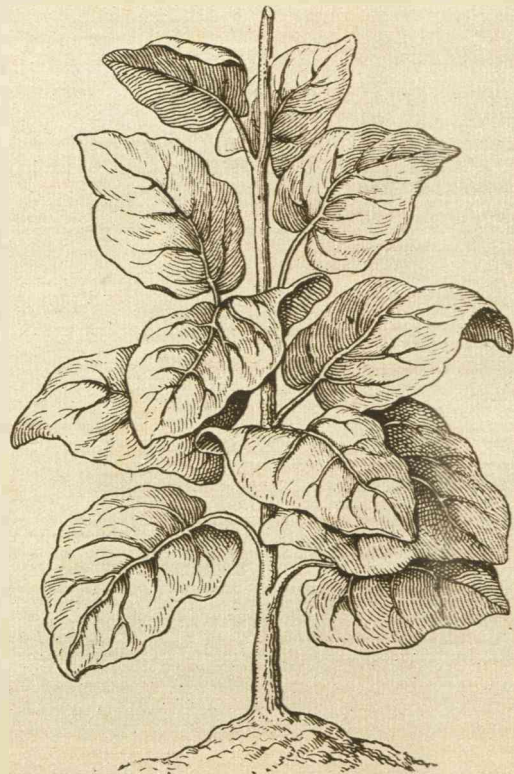
En zij hebben gelijk. Want de man, die rookt heeft een natuurlijke neiging tot gezelligheid. Met zijn pijp, zijn sigaar, zijn sigaret, in het duister van zijn kamer, aan het strand van de zee, op een eenzame landweg, nergens voelt hij zich alléén. De tabak geeft hem het gezelschap, waaraan hij van nature behoefte heeft. Rooken bevordert de huiselijkheid en de vrouw, die de zorg voor haar gordijnen stelt boven het genot dat haar man in de sigaar vindt, heeft kans haar en zijn leven te bederven.

Rooken is een genot, dat niet met andere genietingen te vergelijken is — omdat elke vergelijking mank gaat.

Schaft dit genot af — en de wereld zal er heel wat vervelender door worden.

Wie dit genot niet kent, mist iets dat kwalijk door iets anders te vervangen is.

Wie het kent, wil het niet missen. En hij is geneigd den dichter in gebreke te stellen, die bij zijn loflied op „Wein, Weib und Gesang” de tabak vergeten heeft.

BOEREN- OF VIOOLTJESTABAK.